

Enighet om kommune- og regionreform

I 8 tilfeller bruker et stortingsflertall bestående av Høyre, FrP og Venstre styringsretten.

Høyre, Frp Venstre og KrF har inngått avtale om kommune- og regionreformen, en av de viktigste sakene for Stortinget i denne perioden. Målet med reformene er å sette kommunene og fylkene bedre i stand til å levere viktige velferdstjenester med høy kvalitet, og å flytte makt og ansvar ned til nye, sterkere kommuner og regioner.

Kommunereformens *foreløpige* status er at 116 kommuner slås sammen til 46 nye kommuner. Det gir 358 kommuner i 2020, mot 428 før reformen begynte. Frivillighetslinjen i kommunereformen har ført frem. 153 kommunestyre har fattet positive vedtak om sammenslåing. Av disse har 94 kommuner fattet positive gjensidige vedtak. KrF støtter ikke den frivillige sammenslåingen av Forsand/Sandnes. 1,6 millioner innbyggere, nær 1/3 av landets befolkning, vil få ny kommune gjennom reformens foreløpige resultater. Høyre, FrP, KrF og Venstre er enige om at kommunereformen skal fortsette. Partiene vil ha gunstige insentiver for videre sammenslåinger.

I Kommuneproposisjonen fra 2015 forpliktet Stortingsflertallet seg til at "Unntak fra frivillighetsprinsippet vil likevel kunne være aktuelt i helt spesielle situasjoner der enkeltkommuner ikke må kunne stanse endringer som er hensiktsmessige ut fra regionale hensyn." Stortingsflertallet har hatt en gjennomgang av tilfeller der det var aktuelt å bruke styringsretten sin for å få på plass en ny kommune. *Det resulterer i at et stortingsflertall bestående av Høyre, FrP og Venstre tar ansvar for å fatte vedtak for sammenslåing i 8 tilfeller.* 27 kommuner slås sammen til 8 nye kommuner.

Samarbeidspartiene er også enige om en regionreform som skal styrke lokaldemokratiet og bidra til å desentralisere makt ved at oppgaver og ansvar flyttes fra stat til folkevalgte på regionalt nivå. Reformen skal også bidra til å redusere byråkrati og bidra til en mer effektiv offentlig forvaltning. Dette vil gi mer ressurser til tjenester som kommer innbyggere og næringsliv til gode.

Sitater fra representanter for H, FrP, KrF og V:

Helge André Njåstad(FrP), leder av kommunalkomiteen:

- Nå har vi blitt enige om den største reduksjonen av antall kommuner på over 50 år. Stortinget har sagt at enkeltkommuner ikke skal kunne stoppe sammenslåinger som er fornuftige sett fra et regionalt perspektiv. 153 kommuner har ja-vedtak lokalt, mens noen kommuner vil bli slått sammen med en annen kommune med begrunnelse i at enkeltkommuner ikke skal stoppe gode prosesser lokalt, og stoppe en sammenslåing som er fornuftig for regionen.

Frank Jenssen(H):

- Vi er godt i gang, men ikke i mål. Høyre vil fortsette arbeide med reformen, også etter valget i 2017. Det er flere kommuner som er i prosess om sammenslåing og fristen for nye til å melde seg på går ikke ut før slutten av året, så jeg har stor tro på at det endelige resultatet blir enda bedre enn vi legger an til så langt. Suksessreformen ruller videre.
-

Geir Toskedal(KrF):

- Jeg er opptatt av at kommunereformen skal komme som et ønske fra politikere og

innbyggerne lokalt, og har derfor jobbet for at reformen skal begynne nedenfra og ikke ovenfra. For KrF har frivillighetsprinsippet stått sterkt. Vi er også særlig fornøyd med at regionreformen har kommet godt i gang. KrF ønsker at gode nabopraten videreføres i begge reformene.

André Skjelstad(V):

- For folk flest er kommunen den politiske enheten de har mest å gjøre med. Kommunen tilbyr de gode tjenestene som gjør det mulig for oss å ta vare på barna våre og at våre eldre blir behandlet med den omsorgen og respekten de fortjener. Venstre har vært en forkjemper for sterkere kommuner som er i bedre stand til å utføre de oppgavene de blir tildelt av staten, og det leverer vi på i dag. Vi er også glade for å ha fått gjennomslag for en regionreform som vil gi desentralisering av makt, bedre tjenestetilbud og sterkere vekst i regionene.

De nye kommunene blir som følger

	Enighetspunkt	Begrunnelse
1. Ny kommune i Indre Østfold	Stortinget gjør vedtak om sammenslåing mellom Spydeberg og Eidsberg med Hobøl og Askim	Spydeberg kommune er en såkalt inneklemt kommune som forhindrer sammenslåing av Hobøl og Askim. Korte avstander, felles hovedfartsårer og høy integrering gjennom inn- og utpendling underbygger de tre kommunenes tilhørighet. Eidsberg har i senere tid meldt sin interesse for å bli med i en ny sammenslått kommune, men har møtt lite entusiasme fra de andre kommunene.
2. Ny kommune på nedre Romerike	Stortinget gjør vedtak om sammenslåing mellom Skedsmo, Sørum og Fet	Her sperrer en kommune for to kommuner som ønsker sammenslåing i det som allerede er et integrert bo- og arbeidsmarked. En sammenslåing er viktig for å opprettholde gode velferdstjenester, spesielt i Fet kommune, som selv mener de ikke er store nok til å levere gode velferdstjenester i framtiden.
3. Nye Lindesnes	Stortinget gjør vedtak om sammenslåing mellom Mandal, Marnardal og Lindesnes	Lindesnes blokkerer i denne konstellasjonen for at de tre kommunene, som inngår i samme regionsamarbeid og er tett integrert, skal kunne slå seg sammen. Dette blir gjort på bakgrunn av en folkeavstemning hvor mindre

		enn halvparten av Lindesnes befolkning stemte, og et kommunestyrevedtak hvor flere begrunnet stemmen sin med referanse til folkeavstemningen. De samme kommunene gikk alle i 2015 inn for nye Lindesnes kommune.
4. Kristiansand	Stortinget gjør vedtak om sammenslåing mellom Kristiansand, Søgne og Songdalen	Her sperrer Søgne for en kommunesammenslåing i et integrert bo- og arbeidsmarked. Dette er en utfordring spesielt for Songdalen som sliter med ustabil kommuneøkonomi som alenestående. Stortingsflertallet vil at innbyggerne også i framtiden kan sikres tilgang til gode kommunale tjenester på bakgrunn av en solid kommuneøkonomi.
5. Sogn	Stortinget gjør vedtak om sammenslåing mellom Balestrand, Leikanger og Sogndal	Alle kommunene gir uttrykk for at de har små og sårbare fagmiljø. Balestrand og Leikanger har svak økonomi. Leikanger vil stå alene, til tross for positivt vedtak om sammenslåing fra Sogndal og et flertall for sammenslåing under folkeavstemningen i Balestrand. Leikanger har flere statlige arbeidsplasser, og vil motta flere gjennom utflyttingsprosessen som nå pågår. I kommuner der det finnes et høyt antall statlige arbeidsplasser har Stortinget en spesiell interesse av at de kommunene har solid økonomi og forutsetning for å levere gode kommunale tjenester.
6. Ålesund	Stortinget gjør vedtak om sammenslåing mellom Haram og Ålesund, Skodje, Sandøy, Ørskog	Sandøy kommune er etter fylkesmannens mening for liten og sårbar til å kunne fortsette som egen kommune uten systematisk avlastning på kompetansekrevende oppgaver. Fylkesmannen mener Sandøy bør tilhøre samme framtidige kommune som Haram. Haram er en

		inneklemt kommune som hindrer en ny kommunesammenslåing i Ålesund-området. Haram har stor utpendling til Ålesund. Styringsretten brukes for å få på plass en ny kommune som er ønsket av Ålesund, Skodje, Sandøy og Ørskog.
7. Fosen	Med forbehold om at det fra Fosen-kommunene kommer forslag om en større kommune som inkluderer minimum Roan og Ørland, gjør Stortinget vedtak om sammenslåing mellom Ørland og Bjugn.	På Fosen skal det nå gjøres en vurdering av en mer omfattende sammenslåingsløsning. Hvis dette ikke fører frem, slås Ørland og Bjugn sammen. Disse har begge sagt ja til sammenslåing, men uenighet rundt bl.a. kommunesenter har gjort at de ikke har kommet fram til en felles løsning. Statlig investering i ny kampflybase på Ørland gjør det nødvendig med en stabil og forutsigbar kommuneøkonomi som Ørland ikke kan levere alene.
8. Ytre Namdalen	Stortinget gjør vedtak om sammenslåing mellom Nærøy, Vikna, Leka og Bindal	Uten en ny kommune i Ytre Namdal vil både Leka og Bindal utgjøre sårbare kommuneøkonomier, både med tanke på tjenesteproduksjon og myndighetsutøvelse. Å beholde den nåværende kommunestrukturen i Ytre Namdal er ikke forsvarlig for Stortingsflertallet med tanke på ansvaret de bærer for at befolkningen i Ytre Namdal skal motta gode kommunale tjenester.

De nye regionene blir som følger

Fylke	Merknad
Finnmark, Troms og Nordland	Regjeringen blir bedt om å gjennomføre en egen prosess der det blir brukt litt tid på å finne inndeling i Nord Norge for å få til 1 eller 2 regioner.
Trøndelag	Sammenslåing allerede vedtatt

Møre og Romsdagl	Som i dag
Sogn og Fjordane og Hordaland	Sammenslåing
Rogaland	Som i dag
Vest-Agder og Aust-Agder	Sammenslåing
Østfold, Akershus og Buskerud	Sammenslåing. Avtalepartene viser til prosessen mellom fylkestingene der avtalen mellom fylkene ikke førte frem og ber om at det blir utarbeidet ny avtale. I den forbindelse forutsettes det at målet om mindre byråkrati og en mer effektiv offentlig forvaltning følges opp. Sammenslåing av Østfold, Akershus og Buskerud skal samlet sett føre til færre ansatte i administrative stillinger, færre heltidspolitikere på regionalt nivå og mer ressurser til tjenester som kommer innbyggere og næringsliv til gode.
Vestfold og Telemark	Sammenslåing
Hedmark og Oppland	Sammenslåing
Oslo	Som i dag

Sammenslåinger bekreftet av gjensidige kommunestyrevedtak (94 kommuner, 39 sammenslåinger)

1. Sandefjord, Andebu, Stokke
2. Larvik, Lardal
3. Hof, Holmestrand, Sande¹
4. Tjøme, Nøtterøy
5. Rissa, Leksvik

6. Rygge, Moss
7. Hobøl, Askim²
8. Rømskog, Aurskog-Høland
9. Oppegård, Ski
10. Røyken, Asker, Hurum
11. Svelvik, Drammen, Nedre Eiker
12. Tønsberg, Re
13. Bø, Sauherad
14. Audnedal, Lyngdal
15. Stavanger, Rennesøy, Finnøy
16. Forsand, Sandnes
17. Fjell, Sund, Øygarden

¹ Hof og Holmestrand slås sammen 1.1.2018. Sande kommer med 1.1.2020.

² Spydeberg og Eidsberg inkluderer.

18. Radøy, Lindås, Meland
19. Os, Fusa
20. Ullensvang, Odda, Jondal
21. Voss, Granvin
22. Førde, Jølster, Gaular, Naustdal
23. Eid, Selje
24. Volda, Hornindal
25. Ålesund, Sandøy, Skodje, Ørskog³
26. Norddal, Stordal
27. Fræna, Eide
28. Molde, Midsund, Nesset
29. Hemne, Halså, Snillfjord (deles)
30. Hitra, Snillfjord (deles)
31. Orkdal, Agdenes, Snillfjord (deles), Meldal
32. Trondheim, Klæbu
33. Roan, Åfjord⁴
34. Steinkjer, Verran
35. Namdalseid, Namsos, Fosnes
36. Narvik, Ballangen, Tysfjord⁵
37. Tjeldsund, Skånland
38. Tranøy, Lenvik
39. Hammerfest, Kvalsund

For ytterligere kommentarer, ta kontakt med stortingsrepresentantene direkte:

Helge André Njåstad, FrP: 957 97 021

Frank Jenssen, Høyre: 916 72 830

Geir Toskedal, KrF: 906 09 066

André Skjelstad, Venstre: 908 91 041

³ Haram inkluderes.

⁴ Åfjord og Bjugn har i likelydende brev til KMD 10.2 presisert at sammenslåing med hverandre er deres prioritet. Sammenslåingen følges ikke opp av Stortinget. Dette åpner for den tidlige gjensidige sammenslåingen av Roan og Åfjord.

⁵ Det bes om at regjeringen legger til rette for denne sammenslåingen, men at det foretas en egen vurdering av om vestsiden av Tysfjord skal gå sammen med Hamarøy som en del av kommunereformen. Hamarøy er positiv til dette.